

Kpl 5,

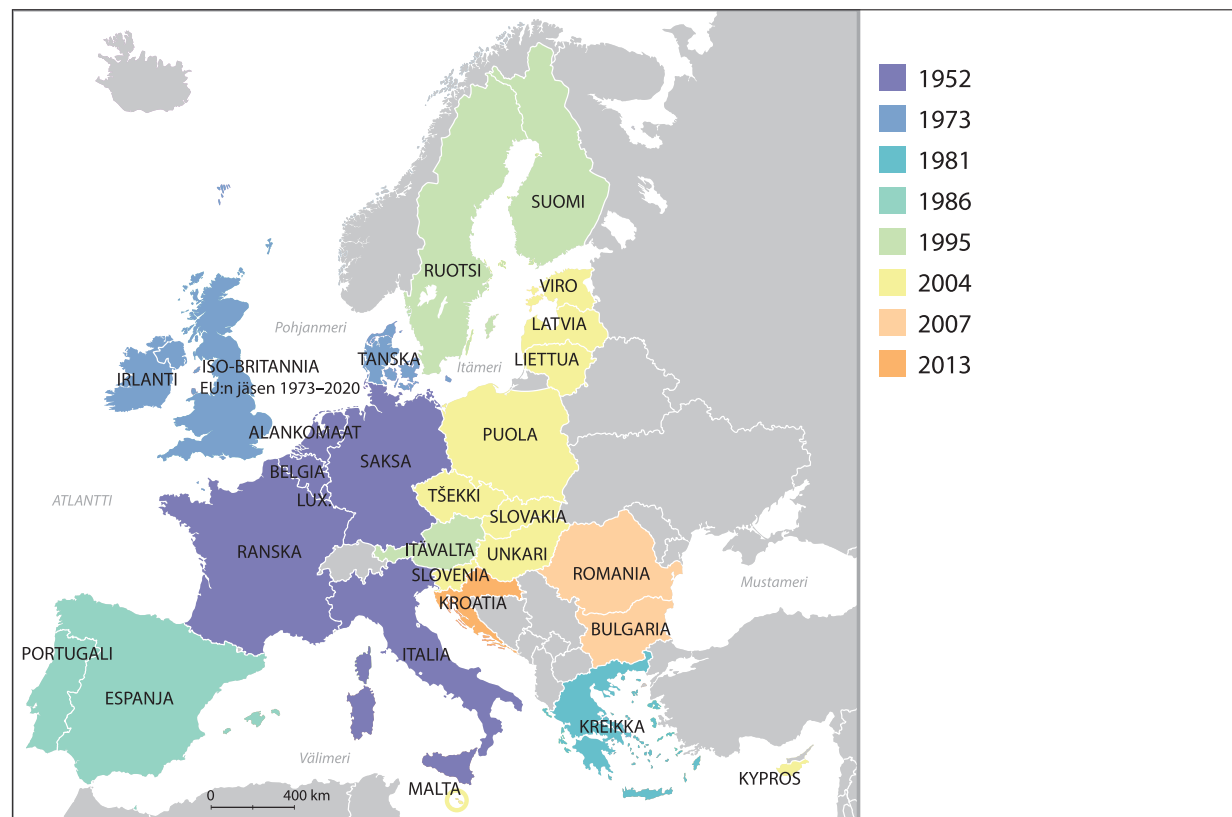
Euroopan unioni laajenee

S.35-44

Arvioi väitteitä EU:n laajenemisesta

Tarkastele karttaa EU:n laajenemisesta (s.36)
Ovatko väitteet totta?

- a) EU on länsieurooppalainen järjestö.
- b) Euroopan yhtenäistyminen on tapahtunut nopeasti.
- c) Kartassa näkyvät kylmän sodan vaikutukset.
- d) Pohjoismailla on yhteinen ulkopoliittinen linja.
- e) Euroopassa ei pärjää liittoutumatta.
- f) EU on poistanut valtioiden merkityksen.

Näkökulmia väitteisiin

a) EU on länsieurooppalainen järjestö.

Länsieurooppalaisena aloittanut järjestö on laajentunut Itä-Eurooppaan, joten väite ei ole totta.

b) Euroopan yhtenäistyminen on tapahtunut nopeasti.

Väite ei ole totta. Esimerkiksi Suomi liittyi EU:hun 43 vuotta EHTY:n perustamisen jälkeen, Itä-Eurooppa sitäkin myöhemmin.

c) EU ja Nato ovat kytköksissä toisiinsa.

Totta. Enemmistö EU:n jäsenvaltioista kuuluu myös Natoon.

d) Kartassa näkyvät kylmän sodan vaikutukset.

Totta. Suomelle ja muulle itäiselle Euroopalle EU:hun liittyminen oli mahdollista vasta Neuvostoliiton hajottua.

Näkökulmia väitteisiin

e) Pohjoismailla on yhteinen ulkopoliittinen linja.

Tämä ei ole täysin pääteltävissä kartan perusteella, mutta väite ei ole täysin totta. Islanti ja Norja eivät kuulu EU:hun, joten ne eivät ole sitoutuneet yhteiseen ulkopoliittikkaan.

Toisaalta kaikki Pohjoismaat kuuluvat Natoon, joten ne ovat sitoutuneet puolustamaan toisiaan.

Pohjoismaat tekevät myös paljon ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä, jonka merkitys on korostunut entisestään Ukrainan sodan myötä.

f) Euroopassa ei pärjää liittoutumatta.

Väite ei ole totta. Sveitsi ei kuulu EU:hun tai Natoon, mutta se on yksi maailman vauraimmista valtioista. Toisaalta liittoutuminen on hyödyttänyt EU- ja Nato-maita monella tavalla.

g) EU on poistanut valtioiden merkityksen.

Väite ei ole totta; Iso-Britannia erosi EU:sta vuonna 2021. Perustajavaltiot ovat lisäksi yhä olemassa itsenäisinä valtioina vielä 70 vuotta (vuodesta 1952) jatkuneen yhtenäistymiskehityksen jälkeenkin.

Itälaajentumisen syyt ja vaikutukset

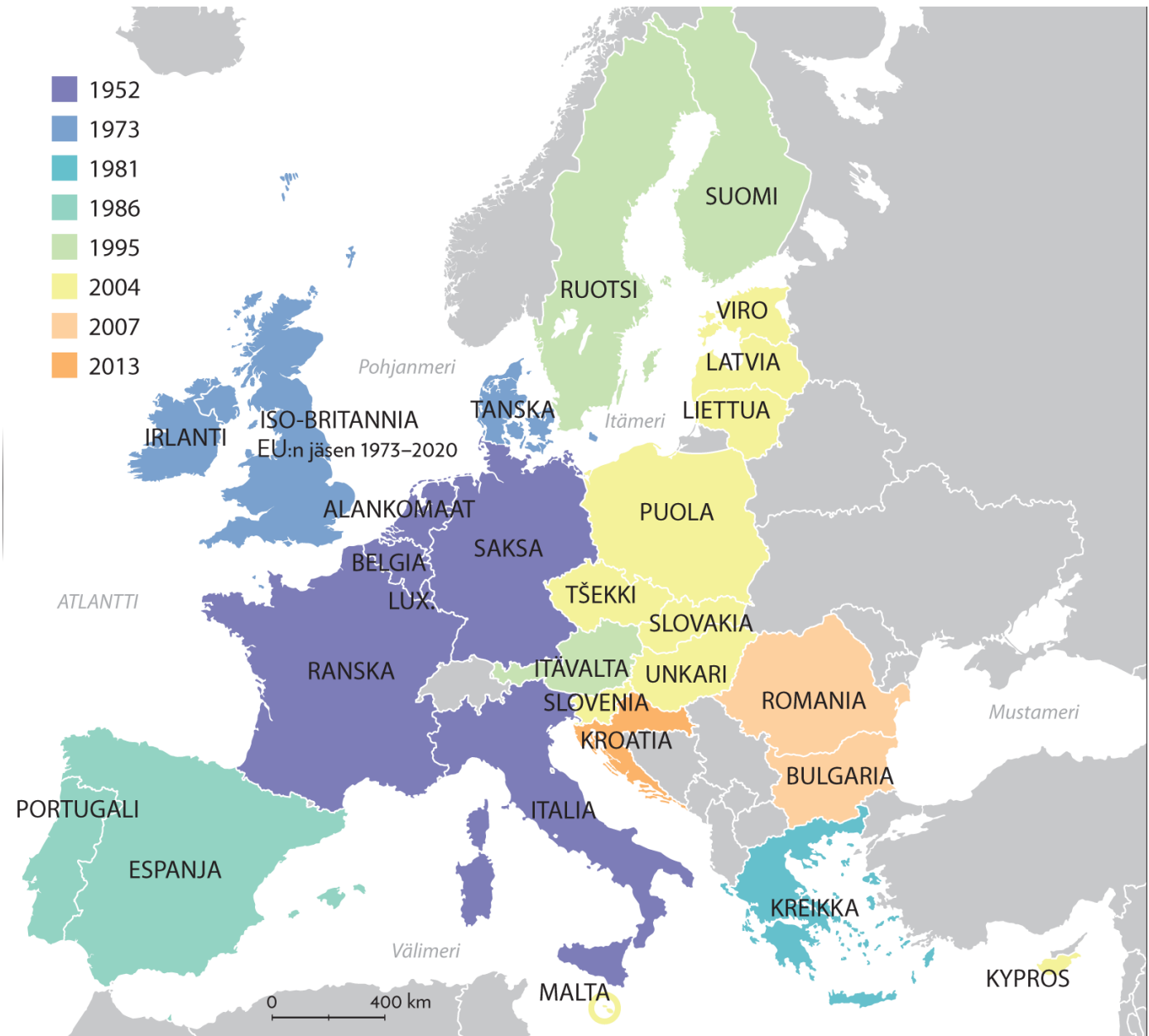
Itälaajenemisen syyt

Taloudelliset syyt:

- suuremmat markkinat yrityksille
- halpaa työvoimaa ja resursseja
- läntiset pelisäännöt tuotantoon

Poliittiset syyt:

- rauha Euroopassa
- arvojen levittäminen (demokratia, ihmisoikeudet, vapaudet)
- EU:n vaikutusvallan kasvattaminen
- Itä-Euroopan ottaminen mukaan läntiseen kehitykseen ja pois Venäjän vaikutuspiiristä

Näkökulmia laajenemisen seurauksiin

- Elintasoerot ovat kaventuneet.
- Vakaus on lisääntynyt yhdentyneen Euroopan alueella.
- Vientiyritysten markkinat ovat vakaampia ja ennustettavampia kuin ennen.
- Itä-Eurooppa on kehittynyt demokratian ja ihmisoikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
- Naton ja EU:n toiminnan työnjako on selkeytynyt. Nato on sotilaallinen puolustusliitto, EU:n vastuulla ovat yhteiskunnalliset ja taloudelliset yhteistyömuodot.
- Venäjän alueellinen vaikutusvalta on pienentynyt. Entiset itäblokin maat ja osa entisen Neuvostoliiton maista ovat liittyneet osaksi läntistä demokratiakehitystä. Tämän seurauksena voidaan pitää myös Ukrainan sotaa.

https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-countries_fi

Opetustekstissä kartta / Otavan aineisto

Matka EU:n jäseneksi

1. Lainsäädännön vertailu
2. Ehdot, mitkä hakijamaan on täytettävä (35 kokonaisuutta)
3. Neuvottelut yksityiskohdista sekä sopimukset siirtymäajoista ja erityisjärjestelyistä
4. Valtioiden johtajien väliset neuvottelut ja jokaisen jäsenmaan hyväksyntä uudelle jäsenmaalle

Brexit

- Iso-Britannia erosi EU:sta 2021 (kansanäänestys 2016)
- Miksi brexit?
 - Iso-Britannian sisäinen ilmapiiri
 - Sisäpoliittiset kiistat ja EU-skeptisyys vs. taloudelliset hyödyt
 - Kansallisvaltion oman päätäntävällän kaventuminen
 - Suuret jäsenmaksut
 - Siirtolaisuus Itä-Euroopasta
 - Protestointi hallitusta vastaan, tunnepohjainen äänestäminen, postfaktuaalinen demokratia
 - Koulutus, arvot, kansainvälisyysasenteet

Postfaktuaalinen demokratia

= tiedon ja tosiasioiden väheksyminen äänestysvalinnan taustalla; joidenkin tutkijoiden mukaan elämme postfaktuaalisessa eli totuuden jälkeisessä ajassa, jolle on leimallista omien halujen ja mielipiteiden korostaminen tieteellisten faktojen sijaan

Brexitin seuraukset

- Tavarakauppa jatkuu ilman tulleja ja kiintiöitä, mutta rajalla lisääntynyt paperityö liittyen lupiin ja tarkastuksiin
- Palvelut sopimuksen ulkopuolella
- Vapaa liikkuvuus päättyi
- Maahanmuuttajien valikointi
- Opiskelijavaihto hankaloitui
- Kiistat EU:n ja GB:n välillä

EU:n tulevaisuus

- Ylikansallisuus ja vallan jakautuminen jäsenvaltioiden ja unionin kesken
- Suurten ja pienten valtioiden asema
- Jäsenmaiden erilaisuus ja erilaiset tavoitteet
- Jäsenmaiden määrän vaikutukset päätöksentekoon
- Eriytyvä yhdentymisen / erilaisia tapoja olla jäsenmaa (euro, Schengen)

Taitoaukeama: pilakuvatehtävä

Ohessa on hollantilaisen VAN DAMin pilakuva Euroopan unionista kesältä 2016.

a) Tulkitse kuvan sanoma. (10p)

b) Onko unionissa mielestäsi demokratiavaje? Perustelee. (10p)

c) Pohdi, miten kansalaiset voisi saada kiinnostumaan unionista nykyistä enemmän. (10p)

Tehtäviä

Lue kpl 5, Euroopan unioni laajenee,
s.35-44

Tee tehtävät 1,6,7, s.55